

1	2	3
Диспут	Розвиток у студентів логічного мислення. Пошуки спільного рішення. Розвиток уміння стримувати емоції.	Складність підготовки. Можлива загроза вимушеного мовчання чи „тиску” ведучого на учасників диспуту.
Гра	Відтворення закономірностей і норм професійної діяльності. Моделювання відносин і умов професійної сфери. Становлення міжособистісних зв'язків і взаємин. Розвиток емпатії.	Складність при відтворенні предметного і соціального контексту майбутньої професійної діяльності.

Підсумовуючи отримані дослідницьким шляхом дані про вплив діалогічних методів навчання на організацію взаємодії суб'єктів навчального процесу, а відповідно і на професійну підготовку майбутніх фахівців-аграріїв, можна зробити *висновок* про те, що:

- 1) зростає зацікавленість студентів до оволодіння професійними знаннями, умінями та навичками;
- 2) формується стійкий інтерес до майбутньої професійної діяльності;
- 3) активізуються різні форми чуттєвого та логічного пізнання навколишнього світу;
- 4) пробуджуються сумніви щодо начебто загальновідомих тез і, в свою чергу, спонукають до індивідуальної активної пізнавальної діяльності;
- 5) пізнання перетворюється з механічного процесу вимушеного оволодіння знаннями у творчу діяльність з пошуку знань про навколишній світ;
- 6) підвищується рівень володіння умінями і навичками співпрацювати з партнерами у фаховій галузі;
- 7) надається імпульс і формується прагнення до інтелектуальної співтворчості;
- 8) формуються і вдосконалюються уміння і навички діалогічної співпраці студентів і викладачів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Вербицкий А.А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. – М.: Высш. шк., 1991. – 207 с.
2. Гутиев М.Н. Деловые игры в учебном процессе сельскохозяйственных вузов. – Краснодар, КСХИ, 1989. – 98 с.
3. Кларин М.В. Технология обучения: идеал и реальность. – Рига: Эксперимент, 1999. – 180 с.

УДК 378.147

Борисенко Т.Г.

ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ЗАЦІКАВЛЕНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ СПІЛЬНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

У статті розглядаються складові формування у майбутніх учителів музики зацікавленого ставлення до організації спільної навчальної діяльності учнів: розвиток інтересу, активізація уваги, формування уявлень та понять, стимулювання особистісних мотивів.

The article studies the principal trends of getting future music teachers interested in pupils' joint study activities. Among these activities the most important are the following: interest

development, attention enhancing, forming new perceptions and notions, individual motives stimulation.

Сучасна вища освіта в Україні спрямована на підготовку висококваліфікованих спеціалістів, інтелектуально та творчо розвинутих професіоналів. У своїй роботі майбутні вчителі музики покликані відкривати учням світ прекрасного, виявляти їх творчі здібності, залучати до активної музичної діяльності, навчати організовувати взаємодію між собою.

Підготовка вчителів музики до організації спільної навчальної діяльності між групами класу відбувається ефективно за умови формування у майбутніх учителів музики зацікавленого ставлення до організації спільної навчальної діяльності учнів. Вона реалізується за такими напрямками: стимуляція особистісних мотивів, формування уявлень та понять, розвиток інтересу та активізація уваги студентів на організації спільної навчальної діяльності учнів.

Одним із завдань професійної підготовки студентів у вищому навчальному педагогічному закладі є формування стійкої мотивації на успішність вирішення виробничих завдань, здатність приводити наявні умови відповідно до сучасних вимог, які впливають із мети, змісту навчального процесу та його власного бачення проблем навчання. Отже, побудова навчального процесу саме за цим параметром дозволяє розвивати особистісні властивості майбутніх учителів, які корегують його професійну позицію, поведінку, спрямовують на індивідуальні досягнення в педагогічній діяльності. Поряд з цим у студентів відбуваються процеси самоактуалізації, самопізнання та подальшого професійного самовдосконалення, завдяки яким студент має можливість на практиці задіяти свій духовний потенціал, використати організацію спільної навчальної діяльності учнів на уроках музики з метою засвоєння ними дійсності за законами краси.

Формуванню мотивів у учнів під час спільної навчальної діяльності та мотивації майбутніх учителів до педагогічного спілкування присвячені праці О. Блінової, А. Маркової, А. Матіс та ін. Ми розглядаємо стимулювання особистісних мотивів майбутніх учителів музики як складову формування їх зацікавленого ставлення до організації спільної навчальної діяльності учнів, що визначаємо першою педагогічною умовою ефективної підготовки майбутніх учителів музики до зазначеної діяльності. Цей процес відбувається при застосуванні таких методів як імітація організації спільної навчальної діяльності учнів, ділова гра, аналіз певних форм її втілення тощо.

Формування у студентів уявлень та понять щодо організації спільної навчальної діяльності учнів на уроці відбувається шляхом організації їх власної спільної навчальної діяльності на практичних заняттях. При цьому змінюються їх особистісні мотиви щодо організації даної діяльності.

Як показала практика, студенти активно включаються у такі форми роботи, тому що зацікавлені у моделюванні діяльності, яку будуть виконувати учні на уроці. У студентів з'являється можливість прослідкувати як будуть змінюватися учні при взаємодії зі своїми однокласниками, як вони оволодіватимуть певними знаннями, способами взаємодії, вирішуватимуть певні завдання. У такій спільній навчальній діяльності перед студентами висувуються нові цілі, що спрямовані на оволодіння матеріалом, їх діяльність починає визначатися досягненням навчально-пізнавальної мети. Таким чином, у студентів формується уявлення про доцільність спільної навчальної діяльності учнів, її корисність та важливість для досягнення навчально-виховних завдань уроків музики в школі.

Формування уявлень та понять про організацію спільної навчальної діяльності учнів сприяє активізації використання майбутніми вчителями даної форми діяльності на уроках музики. Студенти пізнають, що організація спільної навчальної діяльності учнів має багато переваг: дозволяє економити час, диференціювати навчання, підвищувати ефективність засвоєння знань тощо.

Одним із важливих моментів є те, що студенти знайомляться та опановують різні типи взаємодії, які утворюються між учителем та учнями:

- довірливо-діалогічна (висока активність, прагнення до рівноправності та взаєморозуміння);
- альтернативна (повна самовіддача з боку вчителя, яка межує з недовірою до самостійності учня, чутливість у поєднанні з байдужістю);
- конформна (поверхове спілкування з недостатнім розумінням комунікативної мети, зовнішня доброзичливість і внутрішня байдужість, низька самооцінка);
- індиферентна (підкреслена дистанція, відторгненість, низька чутливість до стану виховання, висока самооцінка);
- рефлексивно-маніпулятивна (егоцентрична спрямованість особистості, добре знання учнів у поєднанні з відторгненістю, нещирістю, висока самооцінка);
- авторитарно-монополістична (орієнтація на виховання-примушування, ігнорування точки зору учнів, низька рефлексія, висока самооцінка);
- конфліктна (педагогічний песимізм, скарги на невміння учнів, низький самоконтроль).

Знання цих положень дозволяє майбутньому фахівцеві визначити той тип відносин, який він може створювати при організації спільної навчальної діяльності.

У процесі формування уявлень та понять у студентів утворюється особисте модельне уявлення про спільну навчальну діяльність учнів. Відбувається цей процес за такою схемою: а) опис складників навчального процесу (уявлення про себе як про вчителя, про своїх учнів, про навчальний предмет і застосовану педагогічну технологію); б) аналіз визначених складників, спрямованих на фіксацію найбільш суттєвих і особливо вагомих на цей момент компонентів, які необхідні для організації спільної навчальної діяльності учнів. Виокремлення в уяві моделі спільної навчальної діяльності учнів, аналіз розривів та розходжень між її компонентами дає майбутньому вчителю можливість проаналізувати засоби організації цієї діяльності, що в свою чергу сприяє розвитку його професіоналізму.

При формуванні у студентів уявлень та понять про організацію спільної навчальної діяльності учнів, при напрацюванні ними досвіду організації зазначеної учнівської діяльності відбувається розвиток інтересу щодо організації такого процесу. Студенти помічають позитивні сторони взаємодії учнів, що виникають, коли відбувається активний обмін способами навчальної діяльності, її операціями, інформацією тощо. Саме зміст того обміну, що відбувається, дозволяє студентам зрозуміти специфіку взаємодії учнів у спільній діяльності.

Інтерес студентів до організації спільної навчальної діяльності розвивається, коли вони переходять за допомогою різних форм означеної діяльності учнів від однієї взаємодії до іншої, вчитель досягає зближення кількох позицій, які потім з'єднуються в діяльності одного учня, тобто в нього формується здатність порівнювати різні точки зору й при особистій діяльності. Цей процес супроводжується задовільним ставленням до спільної навчальної діяльності, формується мотив співпраці. Вона, за В. Сластьоніним, як найвищий ступінь спільної навчальної діяльності учнів не завжди легко реалізується в роботі кожного вчителя, і тому майбутнім учителям слід допомагати в її реалізації.

Важливим елементом у формуванні зацікавленого ставлення студентів щодо організації спільної навчальної діяльності учнів на уроці є активізація уваги. Частіше вона розвивається саме в процесі взаємодії з партнером. Студент зосереджує свою увагу на тому, що така діяльність відбувається на навчальному матеріалі і спрямована на досягнення особистісного результату – засвоєння нових знань, вмінь, навичок.

Активізація уваги та формування уявлень і понять організації спільної навчальної діяльності учнів дає можливість залучати учнів до засвоєння навчального матеріалу. При цьому студенту необхідно аналізувати відносини учнів, що утворюються під час виконання спільної навчальної діяльності, співставляти отримані дані, висловлювання учнів про мету їх діяльності і її результати. Усе це сприяє формуванню уявлення про те, як організувати спільну форму навчальної діяльності учнів, що в них їх зацікавлює (яку мету вони ставлять), чи вдається актуалізувати мету учнів при виконанні ними спільної навчальної діяльності.

У процесі підготовки студентів необхідно активізувати їх увагу на тому, що при організації спільної навчальної діяльності учнів на уроці необхідно створити ситуацію стимуляції інтересу до даної форми роботи. Для молодших школярів включення у спільну навчальну діяльність відбувається більш результативно через гру. У підлітків найбільше виявляється бажання обговорити що-небудь з однолітками. Крім того, учні цього віку бажають звернути на себе увагу, стати помітними серед інших.

Отже, зацікавлене ставлення до організації спільної навчальної діяльності учнів на уроках має наскрізно проходити крізь усю систему підготовки майбутніх учителів музики і реалізовуватися шляхом:

- розвитку інтересу до вказаної проблеми;
- концентрації уваги студентів до процесу організації спільної діяльності учнів на уроці;
- набуття уявлень та понять про аналізовану педагогічну проблему;
- стимулювання особистісних мотивів щодо організації спільної навчальної діяльності учнів на уроках музики.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Блінова О.Є. Відкритість як мотиваційна готовність майбутнього вчителя до педагогічного спілкування // Педагогіка і психологія. – К., 2002. – №1–2. – С. 97-104.
2. Маркова А.К., Матис Т.А., Орлов А.Б. Формирование мотивации учения: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1990. – 192с.
3. Педагогічний словник / За редакцією дійсного члена АПН України Ярмаченка М.Д. – К.: Педагогічна думка, 2001. – 516с.
4. Слостенін В.А., Подымова Л.С. Педагогика: Инновационная деятельность. – М.: Магистр, 1997. – 224с.

УДК 378. 147: 82 І

Бутева В.Є.

ДО ПИТАННЯ ПРО ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЧИТАЧА

У статті з'ясовуються підходи до формування у студентів читацької стратегії на основі комунікативної компетенції, що розглядається в сучасній лінгводидактиці в рамках когнітивно-комунікативної моделі. Висувається положення, що процедурне знання відносно читаного буде стратегією читання.

The ways of students' forming reading strategy on the basis of communicative competence, which was analysed in modern linguadidactics in the sphere of cognitive and communicative model have been found out in the article. The principle that procedural knowledge concerning reading would be the strategy of reading has been proposed in the article.

Метою цієї статті є розглянути існуючі підходи до формування стратегічної компетенції читача з урахуванням сучасних досліджень у форматі когнітивно-комунікативної моделі.

Поняття комунікативна компетенція (КК) є центральним в комунікативному підході навчання іноземних мов.

Загалом методисти сходяться на думці, що під КК читача розуміється здатність адекватно сприймати автентичні тексти на мові, що вивчається, і витягувати з них інформацію відповідно до завдань і умов читання.

Одним з компонентів структури КК є прагматична або стратегічна компетенція, що дозволяє читачу індивідуально реалізовувати всі інші компоненти КК (лінгвістичну,